Бары дойдулар пролетарийдара, холбоһуҥ!

САҺА ОЛОХ

Хаһыат 1931 сыл алтыннан ыйтан тахсар

ССКП ЧУРАПЧЫТААҒЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЙ ДЕПУТАТТАР ОРОЙУОННААҒЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

№ 79(5279) | 1979 сыл. От ыйын 5 күнэ чэппиэр | Сыаната 2 харчы.

ССКП ОРОЙУОННААҒЫ КОМИТЕТЫН IV ПЛЕНУМА

Информационнай иһитиннэрии

1979 сыл от ыйын 4 күнүгэр ССКП райкомун тэрдиэ пленума буолла. Онно ССКП райкомун чилиэнэрин, чилиэнэ кандидаттарын, ороЙуоннаҕы партийнай тэрилтэ ревизионнай комиссиятын чилиэнэрин уос оттуулэр кэнниилэрэ сыхтаҕы партийнай тэрилтэлэр секретардара, сельсоветтар исполкомнарын председателлэрэ, совхозтар отделениелэрин управляющайдара, ороЙуон тэрилтэлэрин салайаччылара сырыттылар.

Пленум «ССКП Кэнин Комитетын «Идеологическай политическай-иитэр үлэни салгыы туһунан» Уураахтыы олохтоох киллэриигэ ороЙуоннаҕы партийнай тэрилтэ оруоктарын туһунан» бэпуруоска ССКП райкомун бастакы секретара таб. И. П. Листинов дакылаатын истэн дьүүлэстэ.

Дакылаат суох-суох кэнсэтиигэ тыл этиллэр: тт. Ефимов Е. Е.—ССКП райкомун чилиэнэ, Суҕуруускай аатынан совхоз парткомун секретара, Васильев Е. Е.—ССКП райкомун чилиэнэ, Карл Маркс аатынан совхоз директора, Кулаковской А. Т.—ССКП райкомун чилиэнэ, ороЙуон прокурора, Родионов Е. Г.—ССКП райкомун чилиэнэ, Эрилик Эристиин аатынан совхоз механизатора, Белых М. И.—ССКП райкомун чилиэнэ, Чуранчы сельскай Советын исполкомун председателэ, Неустроев В. М.—ССКП райкомун чилиэнэ, райсовет исполкомун норуот үөрэҕэ-иитиигэр отделын сэбиэдиссэйэ, Ксенофонтов И. И.—промкомбинат директора, Адамов Г. И.—ССКП райкомун чилиэнэ, Эрилик Эристиин аатынан совхоз рабочкомун председателэ, Старостина М. Т.—ССКП райкомун чилиэнэ, Карл Маркс аатынан совхоз мааныыкыстыта, Павлов Д. В.—ССКП райкомун чилиэнэ, ороЙуоннаҕы эпидемиологическай-санитарнай холбоһук кылаабынай врача, Чичигинаров А. Е.—ССКП райкомун бюротун чилиэнэ, «Саҥа олох» хаһыат редактора, Шишигин А. С.—ССКП райкомун чилиэнэ, 13 №-дээх СПТУ директора, Петров Д. Д.—ССКП райкомун бюротун чилиэнэ, МВСЛҺС райкомун бастакы секретара, Бурнашев Р. Р.—ССКП райкомун бюротун чилиэнэ, райсовет исполкомун председателэ.

Пленум дьүүлэһиннэбит бэпуруоска туһаайыллыбыт ыстанньалаах уураахтыы ылынна.

ССКП райкомун пленумун үлэтигэр ССКП уобаластаҕы комитетын председателэ таб. З. Ф. Даниловы кыттыыны ылла.

Манан ССКП ороЙуоннаҕы комитетын тэрдиэ пленума үлэтин бүтэрдэ.

ТӨРӨӨБҮТ ДОЙДУБУТ УСТУН

Саҥа комплекс тутуллар

Саха АССР-ҕар Саҥа сирин соҕуруу өттүгэр территориальнай-производственнай комплекс үөскэтиллэр. Саҥа 13 молуйуон тоннаны биэрэр кыаллаах Нерюнгритаҕы чолтоох разрезы, байытар фабриканы, түгэх индустриальнай производственнай базаны түгэх кэнсиэптэнибэ. Оҥу кытары тэҥнэ эдэр куорат Нерюнгри үүнэр.

Снимокка: Нерюнгритаҕы разрезка чох түгэх арааттан хостыыр уларыйа бара турар.

И. Пленко фотота, ССТА фотохрониката.

ЭДЭР ҮЛЭҺИТ СМЕНА

МИНСКЭЙ. Тракторы оборор завод эдэр үлэһиттэрэ—Белоруссия столицатын орто оскуолаларын бүтэрбиттэр—рабочай аналлаах таҥаһын ааннастаан кэттилэр. Кинилэртэн үүстэрэ идэлэри куорат оскуолаларыгар икки ардыларыгаҕы уоратэ-производственнай комбинаттарыттан ылбыттара. Атыттар квалификацилаах завод киниилэргэ анаан тэрийбит курстарыгар үөрэнэн баҺылаабыттара.

Уустук сакаас толорулунна

ЛЕНИНГРАД. «Красный выборжец» холбоһук ка доменнай оборудованнаалар үөскүүр болдьох, торуо балтараа—инни тоҥуу уһаатар итинник тулуйумтуо матыырыйаал айылыннаа. Аналлаах булкадьыыбардан оборуллубут прокат бастакы партиянта магнитогорскҥа ыытылынна. Ити оборуу үлэһиттэргэ былаанны таһыран тыһыынчаран тонна чугуунну оборон таһаарар кыаҕы биэриэҕэ. Сакаас чыт ситиһиилэригэр интэриэстээх буолуу—красноярскай «кылаабынай»—норуот хаһаайыстыбатыгар бүтэһиктэх түмүк» диэн дириҥнэн ыытыллар социалистическай куоталаһыылардан саҥа форматын сүрүн ураты.

ССТА.

ХОДУҺАҒА, ХОНУУТААҒЫ ОТУУГА—БАРЫ КҮҮҺҮ!

ЛААҒЫРГА АТТАНЫЫ

Репортаж

От ыйын маҥнайгы күнүн сыл-сырдык сардаҥа-хаартыан күөх халлаан күлүмүрүйү ооннуур. Хатылы орто оскуолатын оҕолоро эмиэ бэлэм. Аймах саҥатынан, чуораан тыаһынан күйүгүөрү туста.

Охбуор ийаҕар тардыллыбыт «Беларусь» процебатор уолаттар куулта халаммыт маллары, ийиҥэ-хомуоһу, үлэҕэ туттар тэриллэри саалаан тиэйэллэр. «Сэрэн, этиннэк уруна, түҥэ хаалыы», «быаан тартар» этии диэн сүбэлэмэ эйэх. Бу чохчо улахан ийиэлэн ааннаачы ылаахтыгыттан, бааргомтоохтон сирдэхтэх ыары дьоҥу тоҕоостоо сиэнэ кэтэҕэллэр, тэбиэстэнэ уолаатахтар хамалаахтан баҕаҥнаан. Оскуола иитэр үлэһит аҕата Вера Аполлоновнаҕа эҥэлаан кэпсэх, хоҥуу бэрэн эрдэлэрэн түҥэлэбиэн, «25 уоранаачы бэбэрдэ оттуу кэпсэр, онуо-гүнэйбэт,—дии-дии кини гыра уолаттар аҕалбыт маллараан үөрэлэннилэр. Салайаччылара Г. Н. Амосов эбит. Маннаҕы оскуола учуутала. Бу үүнэн кэнн—уоранаачылар бириигэдэлэрин хас да сайын сахайбыт опытталах педагог. Бүгүн даҕаны кини холку номоҕор сирдэлэн баачы тыла-эбэ кинилэ кытта эрэ-турах сайчылаарыы үөскэппэ. Кыргыттар суох эбиттэр дуу, ол гынан баран ийиэ ардыгар ааҥнан сүүрү, күйүгүор буолан тэстэ-нутуттар ойдоон, карбутуттэ, кыра диэн быһыылаах, трактортан чугас турар маҥан автобуска кыргыттар олороллор эбит. Икки уолаттар кестоллор. Бэрэ ыаҕаҕай ойоолор быыстарыгаҥы быаанныарын хайдах толорбуттарын, ханна оттообуттарын, кимиэхэ хайыс сыалын үлэлиллэрин кэпсиэн-ыксиэн ойуулаан. «Уолаттарбыт бүгүн тиийэт охсуохаахтар. Гаврила Николаевич ыаллы диэбитэ,—дэйдилэр. Сүрдээх ҮОРБУТ-КОҺУТ сирдэйэхтэр. Үөсүлэрэ VII—VIII кылаас үөрэнээччилэрэ эбит. Аны күҥүн 80 тонна от кэбиллэх төрөөбүт Хатылаларыгар тоҕоон ыыгыллан кааллахтэрэ. Оттон биэнигин буор суоллаах ыраах орууттан, ойоолор уоруулэриттэн ыыхтаммыт массыыналаах тракторы Пабаҕалыыр суоллаах айаннаах турдулар. Үлэ, сыыллаан лаҕыырыгар ыыллыыллаҕа. «Кордоохтук сыыллыыллар, охтоохтук үлэлээн, күнүү оойоорбут!» диэн сыыны батыһа көрөн хаалларбыт.

М. МИХАЙЛОВА.

От хонуурдар Болтоного оройоро сыл аҥы тэҥнэрыылаахтык үлэлиллэрин туһунан эйбэхтик истиэхэ сөп. Маннык олох, тоох оскуола учуутала П. М. Жирков сэттис сылын үөрэнээччилэр бириигэдэлэрин, үлэ уонна сыыллыыр лаҕыырын сайдыылаах.

САҒАЛАННА

Субуруускай аатынан совхоз Соловьёвскайы отделениетын 6 кийиллэх толору механизацийдаах звенотун Брыгаев Т. Н. салайар. Кинилэр охсуулларын Туолуна үүнүүлэрэ хоҥуйуллаан ходуһатыттан саҕалаатылар.

12 оскуола оҕотун «Почуот Знака» орден кавалера, наставник Собакин Н. Г. ыйан-кэрдэн үлэлэтиэҕэ. Кыракый отчуттар эмиэ хотуурдаарын тыаһыттылар.

«СО» корр.

Эрдэттэн бэлэмнэнэн

Жирновскай бөҕүлэ дьаҕаны ходуһаҕа киирэргэ эрдэттэн былаанныыллар. Лаҕыырга бу сыарыыга VI—VIII кылаастартан 18 оҕо үлэлиэ, сыыллыыллар. Дьыл ураты-лаарын учуоттаан, отчутуй отчуттарга 85 тонна күөх бөҕүнэ соҕотуоҥкалыыр-га сорудах тиэрдиллибит. Оҥу кинилэр аҕарар эбэҺэтэлэхтибэни ылынныылар.

От ыйын 3-түү, 4-дүү күннэригэр ходуһа бүтэйдэрин өрөмүөнньэҺиигэ үлэлээн баран, үлэ, сыыллыалаах лаҕыырын охсуучулара бүгүн Арылаах Өтөҕө диэн сиргэ хотуурдарын күн ахсыыр күхүмнэтэн бастаны талыллаарын оҥорттуулар.

В. ПОПОВ.

МААССАБАЙ КИИРИИ

«Чуранчы» совхоз Арылаахтааҕы отделениетын ыаннан оттуур үс уонна бэс звеноларга Баайбаа үрэҕин сүүрүгэ оскуоларын бүлүү үлэҕэ туттуулар. Звеноларыгар опытталах отчуттар Г. Я. Попов, М. Д. Балыкин, С. С. Куҥьмут уонна Н. Т. Захаров киирдилэр.

Отделение толору механизацийдаах звенота алаас эрэ үлэлиэҕэ. Механизатордары-трактористы Н. Р. Сыромятников салайар.

От ыйын 2 күнүттэн моой отчуттар ходуһаҕа эмиэ массаабайдык киирдилэр.

Ф. ПОПОВ,
хаһыат эбии корр.

228 гектар охсулунна

Карл Маркс аатынан совхозка от ыйын 4 күнүнэҕи турутунан 24 кийиллэр 6 толору механизацийдаммыт, звено обуоҥнаан-тай сүөһү аҥылыгыт бөҕүлэ-ньиигэ турда. Эстэт ол саанна 268 кийиллэх эмиэ. Ходуһаҕа үлэ бастакы күннэригэр 228 гектар охсулунна.

А. ГОТОВЦЕВА.

КҮҮС-КЫАХ ТИИЙЭРИНЭН

Общественнай сүөһү аҥылыгын бөҕүлэ-ньиигэ Одьуулуун отделениетыгар 118 бастаанньа отчуттаах 8 звено турара быаннаммыта. Звеноларга икки ардыларыгар социалистическай куоталаһыы усулуобуйата биэрэтиллибит, үлэҕит дьоҥ үөскэй истиэлэригэр таһаарылыбыта, Партиэйэ отуулаарыгар политинформаторлар сыаһыартаабыта, үлэлэр хаймыскаларын кэбыта.

Бөҕүлэ-ньиигэ звено ходуһаҕа киирэн үлэтин саҕалаата. Салгыыт Матвеев С. А., үгэс курдук, оскуола оройуун салайан маҥнайгы талыллаарын оҥорбуттар. Хоҥуу үрэҕин охсуутуттар Михайлов П. А. ыаннан үлэлиир кэннилэрэ, ааннаан эрдэ турдулар.

«Чуранчы» совхоз отделениелэриттэр 10 звено эмиэ үлэлиэҕэ таҥыста. Дьыл ураты-лаарын учуоттаан, үс звено-ыан, алта ыаннан оттуур звеноларга ходуһаларга тэрэҥнэннэхтик таҥыстылар. Барыа этии звеноларга сүбү күннэргэ ходуһаҕа киирэргэ бэлэм буолуулар.

Байыаннай корр.

УОН ЗВЕНО ТАҒЫСТА

Бэйиэ да уулаах сааска босхо быыстыар бэлэхэ ардахтара эбиллэн, эйгэ салгыы эҥэрдэк күүстэстэр түҥнэр от, этэҥэ ыаллы, ханнысы-хаммысы өрө аллыа диэн-этэҥэ сэрэнэ-сэрэнэ хаалтыа. Онон сүбэ-аҥаардас ыыт соҕотуоҥкалыыллар сүрүн звеноларга хаалыыллар. Ол аҕыс эрдэ турдулар.

«Чуранчы» совхоз отделениелэриттэр 10 звено эмиэ үлэлиэҕэ таҥыста. Дьыл ураты-лаарын учуоттаан, үс звено-ыан, алта ыаннан оттуур звеноларга ходуһаларга тэрэҥнэннэхтик таҥыстылар. Барыа этии звеноларга сүбү күннэргэ ходуһаҕа киирэргэ бэлэм буолуулар.

Байыаннай корр.

ССКП оройуоннаабы комитетын төрдүс пленума

ИДЕОЛОГИЧЕСКАЙ, ПОЛИТИЧЕСКАЙ-ИИТЭР ҮЛЭНИ САЛГЫЫ ТУПСАРЫЫ СОРУКТАРА

ССКП райкомун бастакы секретара таб. И. П. ЛИСТИКОВ дакылаатыттан

Үлэһиттэри коммунистическай итии—коммунизм иһин охсуһуу дьоһун суолталаах фронта. Государство үлэһиттэр өйдөрө-санаалара түмүллүүгүнэн күүстээх. Маасса өйө-санаата интеллигиттэн дойду экономическай, социальнай-политическай уонна культурнай сайдыыта, тас политикара ленинскэй курсу олохтоох киллэрии быһаччы тутулуктаахтар. Ол иһин дьону итии бөҕөнүгэр партия күннэтэ улахан болҕомтотун уурар. ССКП XXV съезһин кэнниттэн партийнай, экономическай үөрэх, маассабай информация уонна пропаганда средстволарын туһунан, иитэр үлэҕэ көлүм сыһыан, тылынан политическай агитация оруолун үрдэтии, лекционнай пропаганданы туспарыы, тыа сирин нэһилиэнньэтин культуратын үрдэтии, самодеятельнай уус-уран айымныыны салгыы сайыннарыы туһунан, о.д.а. улахан суолталаах ууруахтар тарыстылар. Быйыл муус устар 26 күнүгэр ССКП КК «Идеологическай, политическай-иитэр үлэни салгыы туспарыы туһунан» Уураабы ылынна. Бу уураах киэҥ тематикалаах, урут өгөбүллүбүү түмэн көрдөрөр, иннинэ соруктары чуолкайдык ыйар, дириҥ теоретическай не хоһоонноох, практическай хайысхалаах, иитэр үлэҕэ көрүт буолар принципиальнай суолталаах партийнай документунан буолар. Кини идеологическай үлэни хаачыстыба өттүнэн өссө үрдүк таһымҥа оро көтөрөргө, онуоха партийнай тэрилтэлэр чопчу дьаһаллары ырытан өгөроллорун уонна олохтоох киллэрэлэрин модьуйар.

ССКП Кини Комитета «Идеологическай, политическай-иитэр үлэни салгыы туспарыы туһунан» Уураабын оройуон коммунистара, барыы үлэһиттэрэ, анчаттара, дириҥ сэҥээриннэн көрүстүлэр. 43 партийнай тэрилтэлэр киэҥ ыытырыылаах мунньахтарыгар дьүүллэһиннилэр. Тыл этиитигэр 240 коммунистар уонна киэҥ актив кыттыннылар. Уураах райсовет уонна барыы сельсоветтар сессиялларыгар, комсомол райкомун пленумугар уонна комсомольскай тэрилтэлэр мунньахтарыгар, үлэ коллективтарыгар кэпсэтиллиннэ. Барыы партийнай тэрилтэлэр Кини Комитет уураабын олохтоох киллэриигэ дьаһаллар былааннарын оҥостон үлэни саҕалаатылар.

Дакылаатчыт, Кини Комитет саҥа уураабын критика уонна бэйэни критикалааһыны иитэр оруолун өссө үрдэтэр туһунан ыйыытыгар олоҥуран, сорох партийнай тэрилтэлэр секретардарын иитэр үлэни салайыыларын стилигэр баар итэҕэстэргэ киэҥник тохтоото.

Кини Комитет уураабар айар интеллигенция, культура уонна киинэ үлэһиттэригэр үрдүк идейноһы, гражданственноһы иитиини туспарарга эдэр айар коллективтар, театрдар, музыкальнай коллективтар үлэлэрин, ойуулуур-дьүһүннүүр искусство, уус-уран самодеятельность туруктарын дириҥник сыныйан көрөргө саҥа кордобуллэри туруорда.

Идеологическай, политическай-иитэр үлэ таһыма уонна кодьүүһэ партийнай тэрилтэлэр ыытар үлэлэриттэн, киниилэр секретардарын туһ эпиистиистэриттэн, бойобуой дьоҕурдарыттан быһаччы тутулуктаах. Дьэ ол иһин киниилэр политическай тэрийээччи уонна интээччи буолар дьоҕурдарын үрдэтиэхха, иитэр үлэҕэ күннэтэ дьарыктаналларын, туспаах салайаччылартан, орто суһуох кадрдартан, специалистартан иитэр үлэни кууска ыытыалларын, коммунистар уонна барыы государственнай, общественнай тэрилтэлэр дьону кытта үлэ иһин эпиистиистэрин үрдэтэллэрин ситиһиэххэ.

ССКП XXV съезһэ аныгы салайаачы экономическай, хаһаайыстыбаннай боппуруостары сэргэ социальнай уонна иитэр үлэ боппуруостарынан хайаан да дьарыктаныахтаахтыын, киниэ коллектив үлэтин тэрийээччи эрэ буолбакка, үлэһиттэри политическай наставник буолуохтаахтын, коллективка үчүгэй моральнай климаты уоскэтин иһин эпиистэ сүгэрин ыйбыта.

Оройуонна бэйэлэрин эбээһинэстэриигэр үтүө суобастаахтык сыһыннаһар, коллектив өрөтөтүгэр иитэр үлэ боппуруостарынан балачча дьарыктанар, хаһаайыстыбаннай соруктары быһаарыыны уонна үлэ коллективтарын түмүүнү таба дьүөрэлиир салайаачылар аҕыйаҕа суохтар. Билигин совхозтар отделениелларын 14 управляющайдарыттан 8-һа, сельсоветтар исполкомнарын 14 председателларыттан 7-тэ пропагандистар. Оскуолалар уонна СПТУ 19 директордарыттан 11-рэ пропагандистарынан, 7-лэрэ кэнин агитпабтар начальниктарынан, үгүс салайаачылар лекторларынан үлэлиллэр.

ССКП КК бу уураабынан сибээстээн иннинитин барыы салайар үлэһиттэр салайаачы иитээччи буолуохтаахтын туһунан партия туруорар кордобулун бүлүүчү толороллорун, салайаачы производствоны тэрийээччи эрэ буолбакка, дьону иитээччи быһыытынан эпиистиистэһин үрдэтэрин ситиһэргэ үтүмнээх үлэ уонна кыталамах ирдэбил олохтоох саада.

ССКП райкома, маҥнайгы сүһүох партийнай тэрилтэлэр кэлиҥ сылларга үлэһиттэри политическай уонна экономическай үөрэхтэһиини салгыы туспарыыга кэҥэх дьаһаллары ылыллар. Пропагандистскай кадрдар составтара, хаачыстыбаллара туспар. Ол эрээри билигин да үгүс сирдэргэ коммунистэр уонна партийнэ суох үлэһиттэри, анчаттары марксистскай-ленинскэй үөрэхтэһиннэ, политическай наставник буолуохтаахтар, коллективка үчүгэй моральнай климаты уоскэтин иһин эпиистэ сүгэрин ыйбыта.

Оройуонна бэйэлэрин эбээһинэстэриигэр үтүө суобастаахтык сыһыннаһар, коллектив өрөтөтүгэр иитэр үлэ боппуруостарынан хайаан да дьарыктаныахтаахтын, кини коллектив үлэтин тэрийээччи эрэ буолбакка, үлэһиттэри иитээччи, политическай наставник буолуохтаахтын, коллективка үчүгэй моральнай климаты уоскэтин иһин эпиистэ сүгэрин ыйбыта.

Оройуонна бэйэлэрин эбээһинэстэриигэр үтүө суобастаахтык сыһыннаһар, коллектив өрөтөтүгэр иитэр үлэ боппуруостарынан балачча дьарыктаныахтаахтын, кини коллектив үлэтин тэрийээччи эрэ буолбакка, үлэһиттэри иитээччи, политическай наставник буолуохтаахтын, коллективка үчүгэй моральнай климаты уоскэтин иһин эпиистэ сүгэрин ыйбыта.

Оройуонна лекционнай пропаганданы ыытар сүрүн күүһүнэн 357 лэксиэрэй, 21 маҥнайгы сүһүөх тэрилтэлээх «Знание» обществоо буолар. Быйыл сыл аҥарыгар 604 лекция аҕыллаан, аастыт сыл бу кэмиэҥэр эбээтэ. Баар лекционнай күн аайы сэҥээрилиннэ. Ол эрээри аҕыллар лекциялар хаачыстыбаларыгар, идейнай-теоретическай таһымнарыгар сөптөөх хонтуруол олохтоммот. Үгүс лекциялар сылга 1-2 эрэ лекцияны аҕыаллар. Соловьевка, Чакырга, Бахсыга, Толой Дириҥэр, Улахан Бүүлгэ лекциялар сэдэхтик буолаллар.

Нэһилиэннэ араас араактаах хабан үлэлээбин биир табыгастаах формата—үлэһиттэр олорор сирдэриэхэ үлэ. Билигин оройуонна 124 агитпункт баалларын. Киниэлэртэн Бахсыгаабы (начальник Захаров М. М.), Мугудайдааны (начальник Репин И. И.), Болугурдаабы (начальник Попов Г. Г.), Хонтоготоону (начальник Кузьмин Г. А.), интернат-оскуолатаабы (начальник Листикова М. С.), о. д. а. кини агитпабтар былаанналаахтык үлэлиллэр. Дьон олорор сиринэн политическай-маассабай үлэни ыытыыга агитзоналар эриэ-дэхси үлэлэһиннэрэр Сылгынаабы, Хайахсыттаабы, Чуранчы солоннньэтинээҥи 1, 2 №-дээх кини агитпабтар кыайан хаачыйбатылар. Кини Комитет уураабар туруорулуубут соруктарга эпиистэхэ дьон олорор сиринэн маассабай-политическай үлэни үрдүк таһымҥа ыытыыга кини агитпабтар, агитзоналар эриэ-дэхситтик үлэлэһиннэрин хаачыйыыга партийнай тэрилтэлэр, сельсоветтар исполкомнара дьаһаллаахтык үлэлиллэрэ эрдэхтэр.

Иитэр үлэҕэ кордоон агитация средстволарын ордук активнайдык туһанарбыттын партия КК биһиититтэн модьуйар. Билигин туруттунан ыытахха оройуон киниигэр дьаны, нэһилиэктэргэ дьаны кордоон агитация кордобулга ыраатыннан эпиистэтэбит. Кордоон агитациянан иһин болҕомтотун тардар, кэрэхсэтэр, интериэһиргэтэр гына оҥоорон боһуоластар уонсай костуулларын киэргэтиннин кытта дьүөрэлээн туруортаһыыга үһулуччу болҕомтону ууруохха.

Кини Комитет уураабар бачаат, радио, сибээс средстволарын идейнэй не хоһоонноруун уонна кодьүүстэрин үрдэтиигэ улахан миэстэ бэриллиннэ. «Саха олох» хаһыат байэтин анаарын сиэнньэн сөптөөхтүк толорон иһэр. Ол эрээри райсовет исполкомун иннинээҥи уонна Чуранчы орто оскуолатыныаҥы партийнай тэрилтэлэр уонсай мунньахтарыгар коммунистар «Саха олох» хаһыат баар итэҕэстэрин сымнаҕастык суруйарын, сиэр-майгы боппуруостарын сэдэхтик сырдатарын ыйдылар. Хаһыат критическэй суруйуулардыгар сорох салайар үлэһиттэр, партийнай тэрилтэлэр дьаһаллары тута ылан, итэҕэстэри туоратан испэттэр. Райком бюрота бу боппуруоһу ааан кордо уонна эпиистэтээх үлэһиттэр Ефимов Е. Е., Аммосов И. Н. хаһыат принципиальнай критикатыгар сөптөөх дьаһаллары ылбакка хаһаайыстыбара улахан хоромньуну таһаарбыттарын, критиканы үһатан мулу-халы эпиистэтэрэ биэриллэрин ыйда. Маннык быһыы Эрилик Эристиин аатынан совхоз, «Сельхозтехника» холбоһуктун, коммунэнерго салайаччыларыттан эмиэ тахсыталыыр. Бу туоратыллыахтаах.

Оройуонна телефон, радио мөлтөхтүк үлэлиллэр. Бу биир сүрүн бириҥнэтиннэн сибээс узелын ордук ЛТЦ, коллективтарыгар, үлэһиттэр, ол иһигэр салайаччы Филиппов Н. Н. үлэ дьиссиплиинэтин кэйиилэрэ, тэрээһинэ мөлтөҕө, капитальнай үлэлэр кэмигэр ыытыллан испэттэрэ буолла.

Интернациональнай уонна патриотическай итиигэ партийнай тэрилтэлэр каскылаах былаанынан салайтараллар. Кэлин сылларга бу үлэ форма уонна не хоһоон өттүнэн байан, кэҥээн иһэр. Маныаха быраатыны Монгольскай Народнай Республика Гобь-Алтайскай аймагын кытта доҕордуу сибээһи өлөхтөөбүн, оройуону Саха сирин саҥа индустриальнай киниэ Нерюнгри куорат шефтэһиитэ, оройуон совхозтара Нерюнгри куораты, Аччыгый БАМ уонна Якутскай куорат промышленнай тэрилтэлэрин кытта шефтэһиилэрэ улахан суолталаахтар. Маны тэҥэ норуоттар доҕордоһуулларын бөҕөргөтүүгэ Саха сиригэр нуучча литературатын уонна искусствотын надьыыстын, Башкирия, Хакасия литератураларын уонна искусстволарын күннэрин кыттыылаахтара биһиги оройуон үлэһиттэрин кытта көрсүһүүлэрэ улахан суолталаннылар. Маныаҥ уоскуйар табыллыбат, анчаттары интернациональнай уонна патриотическай итиигэ, норуоттар доҕордоһуулларын тыныыгар итиигэ үлэ формата өссө баайыллыахтаах.

Итириктээһиннэ, алкоголизмы уонна кини содулларын утаа охсуһуону күүһүрдэр дьаһаллары олохтоох киллэриннэн сибээстээн таһаарыллыбыт ССКП райкомун бюротун ууруора, Толой Дириҥин олохтоохторун ыытыыларга партийнай мунньахтарга, сельсоветтар сессияларыгар, нэһилиэннэ уонна үлэ коллективтарын мунньахтарыгар кэҥэ дьүүллэһиннэ турда.

Ол үрдүнан билигин дьаҥы буруйу онгоруу почвата анчалыллыбат, уоруу, государственнай бас билиини сиэһин, өгчуоту булкуйуу, сулуусыллыыр эбээһинэһи, ордук туһанан хоромньуну онгоруу курдук дьайыылар, киһини өлөрүү курдук быһыылар тахсыбыттара барыбытын дьиксинэрбэт буолуоҕ табыллыбат. Бу сэрэтэр үлэйиҥ улахан итиэҕэстэрдээҕин, кодьүүһэ намыһаҕын мөккүөрэ суох туоһута. Бу итиэҕэстэр булгуччу туоруоталыыллыахтаахтар. Маннык ордук профсоюзтар месткомнарын оруолларын үрдэтиэххэ.

Социалистическай олох спириттэн итинник туораабыннары суох онгоруу, доруобай өйү-санааны итиини, уоратын таһымын үрдэтиини, анчаны кытта үлэни күүһүрдүүнү кытары быһаччы сибээстээх. Онон бу үлэҕэ оскуолалар, культура, физкультура уонна спорт тэрилтэлэрэ анчаты кытта үлэлэрин булгуччу күүһүрдүохтээхтэр.

Коммунистическай өй-санаа, сиэр-майгы, үлэҕэ таптал, Дойдуга бэриниилээх, олохтоох активнай позициялаах буолуу курдук советскай дьон хаачыстыбалара оскуолаҕа үөрэнэр сылларга быһаарыллар. ССКП КК уураабы - норуот үөрэтиитигэр туһаайыллар кэккэ дьаһаллары бэлиэтээтэ. 1979—1980 сс. үөрэх дьылыгар анчаты коммунистическай итиигэ кэлимэ быдаан онгоһуллуохтаах уонна толоруллуохтаах.

Дьону итии бөҕөнүгэр ордук тыа сирин үөрүк учаастактарыгар күүһүрдэр сорук туруорулунна. Онон сибээстээн, тыа сирин культурнай-сырдатар тэрилтэлэрин материальнай базаларын бөҕөргөтүөх, кадрдарынан хаачыйыыны туспарыах, үлэлэрин кодьүүһүн үрдэтиэх форматын байытыах туустаахпыт.

Комсомол райкомун хас биирдии комсомольскай тэрилтэ чопчу бойобуой дьыалатынан уолаттары уонна кыргыттары политическай, үлэҕэ сыһыан уонна сиэр-майгы өттүнэн буларыыны-хатарыыны күүһүрдүтүү, билиигэ, культураҕа, профессиональнай маастарыстыбаҕа дьулуурдуу, норуот бас билиитигэр харыстабыллаахтык сыһыаннаһыы ыытыы буолуохтаахтын туһунан ССКП КК ыйыыларын олохтоох киллэрии буолар.

Бүтүүлүнэ (тумуктаан) дьоннуо туоа тириэрдии, онон киниилэр өссө таһаарыылаахтык үлэлэһиннэриэхтэриттэн күүтэбит. Маныаха үлэ түмүгэ күмүнэн, надьыалынан, ыйынан туоа биэ-

(Бүтүүтүн 3-с стр. нөр).

ИДЕОЛОГИЧЕСКАЙ, ПОЛИТИЧЕСКАЙ-ИИТЭР ҮЛЭНИ САЛГЫЫ ТУПСАРЫЫ СОРУКТАРА

(Бүтүүтэ. Иннин 2 стр. кор).

лэн иҥэр усулуобуйатын хааччыйыахтаахпыт. Үлэҥиттэргэ сыл сайаланыыстыгар эбэҕэтэлистибэлэри ылыыннаттаран, илии баттатан баран, оҥу хайыһан көрбөшүт, тыыннаах тэрийэр уонна иитэр үлэнэн бигэргэтиллиит. Ороҕуон совхозтарыгар дьиэ таһыгар турар «Бочуот дуоскалара» оҥоһуллан иликтэр, чемпионнар, рекордсменнар ахсаннарыллар тахсыахтаах «Алтан аат былаахтара» хотоҕуллуоттар, Бастыҥ үлэҥиттэри знамя иннигэр хаартыскаҕа түһэрии, бастыҥ үлэҥит диэтиннилэрэ чинэтэҕин, политическай-массабай, идеологическай үлэ активистарын бэлэхтээҥин курдук, е. д. а. үлэ бастыҥ ньымалара бэрт садахтык, системаҕа суох туһаналлар. Социалистическай куоталаһыны үрдүкү сүүрүүнэн коммунистическай үлэ иннин хаамсаҕык буолар. Тыа хаһаайыстыбатыгар алта коммунистическай үлэ коллективтара, 501 коммунистическай үлэ ударникта баалар. Оттон 9 коллектив уонна 98 киэрдиилэри үлэҥиттэр итиэхтэ ылаллар охсуһаллар. Түмүктэн эттэхха, социалистическай куоталаһыны—профсоюзтар хаан-уруу дьыалалара.

Киин Комитет саҥа уураахтар итэрэстэри туоратыыга, дьоҥуннуттан критика уонна бэйэни критикаланыы дьоһуннаах оруоллаахтара, улахан суоталлаахтара чорботон бэлиитэнэ. Биһиэхэ сорох салайааччылар, партийнай, советскай үлэҥиттэр бэйэлэрин эдэрыстарыгар кэнирбит критиканы туоратыыга молтохтук үлэлиллэр. Баар чахчыларга олоҕуран эттэхха, критика эрдэстэлэн туруйуллуон сөп. Сорох тоҥо да кырдьыктаарын иннин критиканы ылымат, критикаттан оҥургэнэр. Оттон сорох салайааччы критиканы ылынар курдук, эйдэҥэр ирдэр, ол гынан баран дьыалатыгар туугу да оҥорбот. Сорохтор критикаҕа пассивнайдык сыыһанньаллар, туугу да саҥарбаттар, уонна, эмиэ ол курдук, туугу да оҥорботтор. Ласныт кыһын общественнай сүүһү кыстыгын марахаттарын туоратыыга, баар кыахтары толору туһанныыга эйбэх уураахтар ылыллыыттара, критическай этиилэр, суоллар оҥоһуллуттара эрэдэри «Чуранчы» совхоз парткомуттан, салалтатыттан, специалистарыттан ситэ учуоттамматтахтара. Карл Маркс аатынан совхоз салалтата кыстык кэмигэр үүт ыамыгар ылыммыт эбэҕэтэлистибэтин тохто. Ыраахтары сайтарыы наһаа тэрэҥнээ, эпиэтэ суох ыытыллар, искусственнай сиэмэлээҥин графиката ыйы тохтор. Партия райкомун бюрота совхозтар парткомдарын, директордарын, торуттаан салайааччыларын эдэрыстарыгар орто звено кадрдарын, тыа хаһаайыстыбатын специалистарыттан, инженернэй-техническэй үлэҥиттэртэн көрдөбүл молтоҕун туһунан спиардаах критиканы оҥорор, ол эрээри итии кыайан коммат, сөптөах көрдөбүл турбат. Онон үлэҕэ эпиэтинэс, бэйэттэн көрдөбүл наадыйар.

Партийнай үлэ ленинскэй стиллэ бэйэҕэ уонна итиэннэ урдук көрдөбүллээх буолары, критиканы уонна бэйэни критикаланыыны кинигэ тэнитэри модьуйар. Биллиэҥин кэмиэ коммунистическай туруу уустук соруктара хаһаардын коммунистан, партийнай үлэҥиттэн, хаһаайыстыбаннай салайааччыттан үлэҕэ эпиэтиэлээх, деловой, толоруох буолуулуну, урдук тэрэҥнии уонна дьиссиплинаны, итиэҕэстэргэ эйэлэспит буолуулуну, политическай уонна профессиональнай оттуҥэн толору ситиниэ-хотуулуу эрэйэр.

ССКП обкома, Саха АССР Министрдэрин Совета быйылгы сайыны сүөһү аһылыгын бэлэмнээҥинэ тосту өруулуулаах сыыһыгын оҥоторго быһаардылар. Итиэ тэҥинэн сайыны ыйдар эмиэ эт, олгом үүт ыйдарыыннан буоллаллар. Онон сайыны кэмиэ туох баар партийнай, советскай, профсоюзнай, комсомольскай, хаһаайыстыбаннай үлэлэр сүүрүн хайысхалара бу соруктары толоруута туһайыллыахтаахтар. Биһиги партийнай тэриллэлэрбит ыытар идеологическай, политическай-массабай үлэлэрэ хаһаайыстыбаннай соруктары ситиһиилээхтик толоруулуу идеологическай оттуҥэн хааччыйыыга туһуланыахтаах.

Соторутаатыгар партия райкомун бюрота «Сүөһүгэ—далай оту, сиилэһи!» диэн болуугурдар абэҕэтэлистибэларын биһирэтэ. Болуугурдар быйыл былаанны таһыынан 150 тонна оту бэлэмнииргэ, аналлаах звенону тэрийэн 900 тонна сиилэһи угарга, от үлэтигэр сылууспалаахтар, кырдьарастар уонна үөрэнээччилэр куустэрин күүскэ туһанарга соруктаннылар.

Үүт иннин охсуһаччыларга Карл Маркс аатынан совхоз Одьулуунньатын отделениетын Урах Бүөрэтээҕи фермэтин (старшай Капитонова З. Д.) коллектива ыытарыы таһаарда. Кинилэр сайынгы 4 ыйга 1 фуражнай ыраахтан 1062 кг үүтү ыаан, быыканнарын 102 кг-наан куоҕараргa соруктаннылар. Итиэ таһыынан сыллаарыы соруктарын Улуу Октябрь бырааһынньыгар диэри толоруорго, сылы 2000-лаах кирбиини ыаан туоруурга үрдэтиллибит соругу ылыннылар. Бу кэрэ бачыымы биһиги киэҥник пропагандалыахтаахпыт уонна атыттары көрүтүөх туоруоллаахпыт.

Итиэ үлэ эпиэтинэҕэ улахан, проблемалаах үүгүстэр. ССКП Киин Комитетын «Идеологическай, политическай-иитэр үлэни салгыы туспарыы туһунан» Уураах маныаха бойобуой программанан буолар. Бу уураахтары толоруута партийнай тэриллэлэр бойобуой тэрийэр уонна политическай үлэни тэнитэр, ороҕуон экономикаҕа уонна культураҕа үрдэтиини үлэҥиттэри коммунистическай ойго-санааҕа иитиини кытта биир кэлиэнтик быһаарар соруктаахтар.

ДЕВИЗПИТ: „ХААЛЫЫЛААҺА СУОХ!“

МЭЧЧИРЭҤ—ҮҮТ ЫАМЫГАР СҮРҮН ТИРЭХ

САЙЫЛЫК СЭМЭЙ БЫЧЧАТТАРА

Субуруускай аатынан совхоз кинилиттэн—Хирбэлаттан бэрт чугас Биттикиэн олус кэрэ аймаҕалаах сайылык баар. Бу сайылыкка былаардардаах хаһыаайы туталыыллар, оҥ үрдүттэн кыраҕа ыыгаллыы суох аймахтаах бөлөхтиттэр верүүлэлэр. Тумустаах кирбит үрдүк тоҥтор мастэра эйилгин аан бастаан керскэлэр.

Бу маанаа мин аан бастаан 1969 сыл сайыннар сылдьыбытым. Онтолорго киин эмиэ мэчат комсомольскай ферма диэн аатаныыра, үксэ сүүһү бүтэрбит уолаттар, кыргыттар үлэлиилэрэ. Фермаҕа 1 райсовет, 4 нэйилиэк Советтан депутаттар бааллара, Үлэҕэ үрдүк көрдөбүлүн иннин М. Парфенова Ленинскэй көмөлөбүй медаалынан наҕараадаламмыта. Оттон үлэлиир болдьохторо туолан, үрүҥ-тарда уорэх туттарга барбыттара. Биллиэн бары орто уонна үрдүк үөрэхтээх специалистар.

Оттон бүтүн, Бүтүн маанаа эмиэ эдэрдэр хаһаайыннаммыттар эбит. Алта кыныыксыт үлэлиириттэн 4-дэ бинир дьиэҕэ олоробуттар. Биһиэхэ эдьиийдиилэриттэн Горюновалар корустуулэр. Остуолга туран ыаатыгаабыттан сахалыы сырыа дорооботоро кутуллар. Киниэ долбууругар саха, нуучча суруйааччылара кинигэлэрэ уонна учебниктар. Уларыы истэҥэҕэ Е. Д. Доҕордуурап аатынан отделение бары маанаахсыттарын мэйдэриэмэ оҥоһуллуубут былаалларын көрүөххэ сөп. Оттон бу сайылык үүтүн маанаа былаана декаадаларыгар эмиэ араарыллыбыт. Маанаа толоруу хаана бэлэхтэриэрин ыйыталыыллар Бера:

— Бригэдэлиир мэйдааҥыы түмэлэри ылбыта. Декаада аайы аһары толоробут, онон мэйдааҥыыбыт да туолбута буолуо,—диэтэ.

Киин олус сэмэй киһи. Ол эрээри хараҕыттан бэйэ ситиҥнититтэн истиҥни тыыннаах эриллибэт үөрүүтүн кэпи эмиэ этэ.

Тиҥиккэ тахсыбыыт аҕыс сирдэри кытта тэҥнэтэххэ сонного суох: ыччат кырыыса ардах түстэр эрэ тэстэн, сорох сириэн бөор муоста сотору-сотору ледьиннар эбит. Итэ үлэ дьоҥун саалыгар, үүт ыаччыстыбатыгар да охсор буолуоҕун сөп. Ол туһунан салайааччылар толкуйдуохтарын наада. Эбии аймаҥ диэн аатаан сайылыкка тахсыахтан хомбикорму хураанахтыы сиэтэллэр, «Ыраах үүт—пилигаро» диэн этэччилэр. Мэчаҥыр тоҥо да бардыы иннин эбии аймаҥ суоллаҕын наадыйар сатаммат.

Ыччаттар—оҕо эрдэхтэриттэн үүт ыамын үрдэтии суоллаҕын өйдөөн, үлэҕэ эриллэн улаатыыт дьиэлэр. Киниэхэ сөптөах ыччат кэрдии эрэ наада. Барыа үчүгэйи үөрэ-көтө кэтиллэриэн иҥэ-иҥэ бэйэ үлэлиир коллективынан киэн туттуулариттан, киэн учуоттаах буоларыгар бааҕарыыллар эн тэҥнэ үөрэ-сөҕүн.

Дэриэбинэҕэ тоҥнон киирэн бригэдэлиир В. П. Прокопьева, зоотехник А. И. Решетникованы кытта көрсөн кэпсэтиспиппит. Биттики ыччаттара мэчаҥыр бэс ыйаанаҕы быыланнарын 78,3 бырыһыан аһарбыттар. Ол иннигэр Козлова А. С. 310 бырыһыан, Козлова И. И. 204,2 бырыһыан Козлова Г. С. 254 бырыһыан, старшай Дорогутова В. К. 237 бырыһыан толор тообуттар. Ыйдаҕыларе бу эрэ түмүллүүнэ, оҕолор то биллэрэ таһаарыахтыт дэһэллэр.

Бу түбүгүлэх күннэрэ үлэҥит дьоҥу кытта кэпсэтиэхтиэҥ, олохо хаһан ааҥкиилэр ыллаҥсыыбыттар буолуо дуо диэн саныыбыт. Киниэхэ сөптөах ыччат сирдэрин көрөн Өхсөҥүлэах Өлөксей «Уорбут киһи сиэбиттэн ордук үчүгэйи билбэппин»,—диэбитин өйдүү түһэн кыраҕыс да эмиэт диэн эмиэ итэҕэйэн кэпсэтиэн. Өрүү үөрэ, кыайан-хото сылдьыҥ, сайылык дьиэлэр, биттикилэр!

М. МИХАЙЛОВА.

СТАРШАЙ ХОЛОБУРА

Карл Маркс аатынан совхоз Одьулуунньатын отделениетын Таатта Чаҥнга сайылыгар 10 ыаанньыксыт үлэлиир. Кинилэр «Коммунистическай үлэ фермата» аатыгар ыаан охсуһаллар, сайынгы түөрт ый түмүгүнэн бир фуражнай ыраахтан 1018 кг. үүтү ыаан соруктаахтар, Ферма старшайа, наставник А. П. Дьячковская мэчаҥыр бастыҥы ыйыгар валовойунан 5015 кг. үүтү ыаан дэбилитэн графигын 7 центнертэн ордуугунан аһарда.

М. АБРАМОВА.

КИМ ТӨҺӨ ҮҮТҮ ЫЫРЫЙ?

Бэс ыйын 26—от ыйын 2 күннэригэр [центнер]

Совхоздар, отделениелэр	Валовойунан ыаана	Государствоҕа туттарыллыыта
Карл Маркс	**1067,5**	**973**
Одьулуун	273,0	259,0
Болутур	252,0	331,0
Мугудай	332,0	308,0
Бахсы	210,0	175,0
Субуруускай	**397,0**	**350,0**
Хатылы	105,0	98,0
Болтоҥо	147,0	112,0
Соловьев	145,0	140,0
Эрилии Эристиин	**950,6**	**857,5**
Хоптоҕо	243,6	220,5
Хадаар	231,0	217,0
Хайахсыт	231,0	210,0
Чакыр	245,0	210,0
«Чуранчы»	**449,1**	**426,4**
Сылаг	263,8	251,8
Киэлэгки	91,6	83,0
Арчылаах	93,7	91,6
Ороҕуон үрдүнэн	**2864,2**	**2606,9**

Ласныт нэйилээх оробуом үрдүнэн 156 ыаах тоҕоото, ромаҥа 166-ва гинибэ. Бу ласныт ыл түөрүннааҕы кэмигэр 126 центнерин ылыллыбыт. Ыйыллыбыт кэмиэ 118,0 центнериэн хабах үүт ыаммыт, үүтү государствоҕа туттарыы 271,3 центнериэн хабаата. Бу өссө да олус кыра.

Үүтү государствоҕа туттарыыны соторутаатыгар Эрилии Эристиин аатынан совхоз 8,5 центнериэн, отделениелэртэн: Хоптоҕо —3,5, Хайахсыт 7,0, Болтоҥо 1,0 центнериэн саҥатары туһэрдилэр. Үс болоовой саамай Одьулуун отделениета 11, Хоптоҕо 7, Соловьев 2, Хадаар 3,4, Болтоҥо 6,1 центнериэн аҥаардаан.

Ласныт сыл саҕаланыытыгар кэмигэр тоҥнооҕоҕо кутуна 2,3 центнериэн ордоон 1,5 эмиэ, ол гынан баран сиэнэ ахсыытын 15 кг. ордоон, ол эмиэ

Тыа хаһаайыстыбатын управленията.

Кинилэри үөрэххэ атаардылар

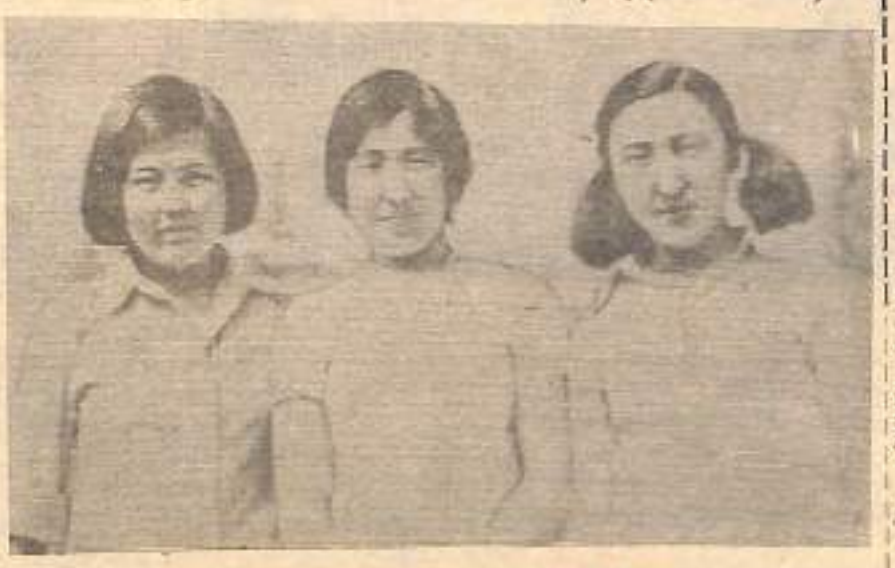

Кинилэр, олус кылаабы бүтэрэлэр, Эрилии Эристиин аатынан совхоз Хайахсыттааҕы отделениетэлэр кыныыксыттарын, улэлэрбиттэрэ, ферма иннигэр үчүгэйдик бэлиитэлэрэ.

Соторуттааҕыта кирэлэрэ Биллиэмэ фермаҕа коллективка үөрүүлээх быыныыгы-хайыгы уорахха атаарбыт. Бэйэтин аймыс тыыннаах поступник Евдокия Тарасовна Лукина этэ:

— Күндү ыраахтыбут, сайылыкка үлэлэбит сиэмэрдэрбин дьиэ да ыраахтан, фермататтан биллэр буолуннар. Уорэҕэ бүтэрэн совхоз сиэмэлэстэрэ буолан эрдэхпиттэр баораабыт.

Снимокка (хаҥастан уонна): Евдокия Макарова, Валентина Гурьева уонна Наталия Борисова.

И. ЛЕБЕДЕВ фотота.

Оскуола олоҕо

Быйыл алтыс кылааҥы бүтэрбит Коля Луковцев сайынгы сылыгыттан үөрөөбүт Чиҥиэстэр Сэмэн Сэргэмиэ диэн ыарыахан кэлиитинэн утуйар. Маҥнай хаскыгыттан суол. Ньоҕо гынан Коля 6 км-нньэмкэтэ ыйбыт, хотуо ыаҥнаах сиэрдэстэрдиир, суоттуо да бэлэх ыыталыыр. Бастаан утаа сиэрдэстэр ити, бастакы ыҥырыыт кэйи буолла. Сайын аҕыс күн аҥаардыгынан аптаах лабораториялыыр бараллар. Онтуоҕа Коля бэйэтин уҥуохтаах хаардыгыттан ыарыахтыыр учебниктэрин суоҕан, оскуолатыгар барыа.

И. ЛЕБЕДЕВ.

Снимокка: Коля Луковцев мэлдьэхтэрин ортолор.

Автор фотота.

БЫЙЫЛ ороҕуон оскуолаларын ахсыс, онус кылаастарыттан экзаменнаах 434-түү үөрэнээччи киллэриллиэхтэрэ. Арааҥа оҥорорунньуттан 16 оҥа хаалла.

Аҕыс кылаастаахтартан Оҕолуулуу, Соловьев уоннА Чураччы 1 №-дээх оскуолаларыттан уратыларга барыа экзаменнар ситиҥнилээхтик туттарылыннылар. Уонсыбынан ахсыстарга ордук маҥтаах түмүктэр алгебраҕа уонна нуучча тылыгар көрдөрүлүннүлэр. Холобур, алгебраҕа Аҥка эрэ оскуолатыгар (учуутал Р. А. Леутина) 5, Сыланна (П. И. Слепцова) 1 Чураччы эрэ оскуолатыгар нуучча тылыгар (И. З. Артемьева) 4

Экзаменнар кэннилэриттэн

үөрэнээччи боппуруоспарыгар кыайан эпиэттэспэтэлэр.

Онуоттарга экзаменнар балачча ситиҥнилээхтик Дириҥ уонна Сылан оскуолаларыгар бардылар. Дириҥтэн икки кынаастык кыһыл комуус медаалынан бүтэрэхтээхтэрэ кэлиэстэ биирдии предметтэн «5»-тээх аҕалтаата. Онуоха учууталлар эрдэттэн биирдиилээн үөрэтиэхтэрэ эбиллиэхтэрэ. Ол онуоттар Чураччыттан Т. Бугаешева уонна Е. Посельская ньиҥил комуус-бүүлүн түүктэстилэр.

Эрдэ оскуолалартан Аммаҕа, Чураччыҕа, интернат оскуолаҕа үөрэнэччилэр мэлдьэх бааллаахтарын көрдөрдүлэр. Од курдук, Аммаҕа физикэҕэ (учуутал Л. Г. Пудова) 5, интернат-оскуолаҕа обществоведениеҕэ (Г. Р. Абрамов) 2 үөрэнээччи экзаменнарын хаалбатылар. Эмиэ итинник саҥылар Хайахсыкка математикаҕа. Хатылыга нуучча литературатыгар тайаарылыннылар.

Ыйыллыбыт итэҕэстэр тахсыбыт биричиинэлэрэ туохтан? Бастатан туран, экзаменнаах кылаастары сорох оскуолалар администрациялара ситэ хонтуруоллаабатылар, туйланнаах учууталлартан ирдэбили күүһүрдүбэтилэр. Иккиэйэн, үөрэнээччилэри кытта биирдиилээн үлэни тэрийии эмиэ эрэ-дэхси буолбата. Сорох сиргэргэ үрдүкү кылаастар программаттан хаалыылара тахсыталаата. Бэйэти оҕолорбут билиҥи дааҥна нуучча тылы билиилэрэ мэлдьэҥи бэлэхтэр наада.

Түмүкэ Хадаар аҕыс кылаастаах оскуолатын (директор М. М. Максимов) коллектива үйэ сылын сүбүрүччү 100 бырыыбыннаах билиини ситиҥнэтэ ойуулутан бэлэхтэнэр наада. Эмиэ итинник билиини Соловьев оскуолатын (директор И. Н. Тарабукина) үөрэнээччилэрэ көрдөрдүлэр.

В. НЕУСТРОЕВ, районнай сэбиэдиссэйэ.

ДЬАЛАҔАЙ БЫҺЫЫТТАН

Сайын курааны тиэллээх күннэргэ оборор дьоҥлэрэ, поруот хаһаайыстыбатыгар объектэригэр баһаар тахсар нуттаа аллаҕынан улаатар. Быыстарыгар сайсы-сайыгы ыыдаҕа сройуон үрдүгүн баһаар 10 гектаарга тахсыбата. Оборор 100 тыһ. соҥ, ыраах суумалаах хорошуун тэнитиэхтэр.

Баһаардар тахсыбыт биричиинэлэрин ыраатан көрдөхпүт, туох хаанык иннинэ, сорох салайаачыылар, биирдиилээн ыаллар уоттан сэрэнэр дьаһаалларын эрдэтэн ыыталлаабаттар хараҕа быраҕыллар. Кинилэр электропроводтар, радиоантеннаалар, бөҕэхтэр уонна нотеллар турунтара тоҕо эрэллаахтарын, ордук кэбэҥэстин умайар матырыйаалар хаҥыстар, хаанна харатталларын бөлөхтэтэр аҕалбайан көрбөтөхтөрүттэн, сэрэнэр көрө-көрө кыамматахтаатыттан буолуталаабыттар. Хелебур, онуоннуоҕа Мырыта бөҕүөлэгэр ДЭС-50 дизельнай станция генераторуттан салаҥар ыыстан барар эдэтрокабель тоҥу дьаһарар иэдэс ыыратыттан умайбыта. Онуоха дизель хоруутэ суох хаалларбыттан түмүгэр Субуруччай аҥыныан сорохтан 2500 соҥ. ньиэмэльнай станция генераторуттан салаҥар ыыстан барар эдэтрокабель тоҥу дьаһарар иэдэс ыыратыттан умайбыта. Онуоха дизель хоруутэ суох хаалларбыттан түмүгэр Субуруччай аҥыныан сорохтан 2500 соҥ.

Ньиэмэ Михайловтар ыаларыгар туруулаах табахтаах, уоту ороҕо суохтук туттар, оборор дьоҥнэрин умаҥыттара, онно бэйэлэрэ быдаммыттара.

Бэлиитэ, күүскэ тыаллыгыттан үрдүнэн, сорох оборор дьиэлэр уонна по-

Бу болҕомтону эрэйэр

ночноокко тэбиллибэтэ. Станция ити биричиинэнэн осео ордо умайа сыспытын дьоҥ биллиэбэттиэхтэрэ да оччолорго сорохоо салаатаа туох дааҥна дьаһалы ылбатаҕа.

«Сылы ыыппыттэн, ыпах ыыппыттэн, оттон итиннэ кыһа тула оттуттан куттахтааҕа диэн поруот хаһаайыстыбатыгар эмиэ, Ороҕуон кинигэтэр 1978 сыл сэтиҥньиэтигэр Улаҕышев уонна Погорелов, быйыл ыам ыйыгар Чаҕылҕа кэрдэ-

руот хаһаайыстыбатын объектэрин территориялаарыгар дьон бөҕү уматан баран хаалларалларын, табаахтарын тобоҕун умуруорбакка түбэйиэх быраҕан бараалларын үүгүтүн көрүүхтээ сөп. Ити уоттан сэрэхтээх буолуу быраабылаарын вуруубайдык кэбиэ буолар. Быыстарыгар муус устарга продавец Поносова итинник быһыытыттан Хайахсыт маҕаһынын умайбыта. Оттон ыам ыйыгар Чураччы сэ-

лиэнньэтигэр Мэлдьэтэрэ гараҕа, эмиэ ити ыйга Мутудай олохтоох Подов ыыбыыланан оттуу ыыппыттара ороҕуйбут.

Итинник эмиэ, хаҥыстары уоҕо эрэ кутуук истэн аҕаҕыллар, хас биирдии кайды государственнай баһаарыгар ыытар үлэһиттэрэ, ыскэлэ Советтар исполкомнарын баһаарынай комиссиялара кытта тэрилтэлэрэ, объектэрэ, биирдиилээн гражданнар, уоттан сэрэхтээх буолуу хайдах турукка ким ыраҕыллыы кэлиэ ороҕуохтээх. Онуоха бастубут итэрэстэрэ уратыннаах комиссиялар дьаһалларын ылыллыахтаахтар. Оччоҕо эрэ ороҕуонмутугар баһаар кутталлаах суох буолуутун эрэлээхтик кэтиэлиэхтэ сөп.

Д. ТРЕТЬЯКОВ,
баһаарынай надзор инспектора.

Редакция ПОЧТАТЫТТАН

Айылҕаны харыстыахха

Айылҕа—поруот бүттүүнүн баайа-дуола. Киэнин харыстаабын, өмүскэлэ-ҥин советскай ааҥы биир мүччүрүйбэт өбөҕөнэн.

Ол эрээри, холобура, Соловьев ыаҥынаагар мутукчаан дьаргаҥа туроорі куох тиэттэри көрдөлөр. Быыстарыгар Аччыгыйа Өбө диэн сир үрүйэтигэр, аптыгар маҥы сылбах курдук охторбуттара бэлиэгэнэ диэри тиэллэн бөкиэ сытар. Эта мас арбаа, мутуга хомуллуо дуо?

Е. МАСАЕВ.

Дьулуурдаах үлэһит

4052 солуугобайдааҕы батарда.

В. ИГНАТЬЕВ.

МУҢУРА СУОХ МАХТАЛ

Мин быйыл эмиэ хаанын баран суҥаа операция ааҕа буолбутум. Оны барыа сатыыллаарын хайаанньыларын уурап оҥорбут, өлөр өлүүттэн өрүҥэйбут гинеколог-врач Д. Д. Заровнаева, хирург Г. Н. Алексеева, анестезиолог-врач М. Л. Филипповка, хирургическай сестра Л. Л. Дьячковаҕа, санитарка М. Г. Эйерстоваҕа, бэйэлэрин хаанарыгар биэрбит иэйиилэрэ дьоҥуттан истиэннэрэбит.

А. МОХНАЧЕВСКАЯ,
Мутудай.

СУРУК БЭЧЭЭТТЭММЭТЭР ДАҔАНЫ

Эдэр специалист Андросов В. В. үйэ иэдэс ааҕыллыбатарын туһунан редакцияҕа каирбит суруга Кыталах сельсоветын исполкомуттан дьаһал ылыллыбыт.

Оно сельсовет исполкомун председателэ И. П. Пономарев «Фельдшер Андросов В. В. оборор дьиэлэрэ хаачыллыннар диэн редакция биллэрдэ».

Редактор А. Е. ЧИЧИГИНАРОВ.

Ханна үөрэнэ барыахха

Егорьевскайдааҕы Үлэ Кыһыл Знамята орденнаах «Вождь пролетариата» хлопчатобумажнай комбинатыгар текстильнай промышленность профессиональнай училищета 1979 сыл бэс ыйын 15 күнүттэн **ҮӨРЭНЭЭЧЧИЛЭРИ ЫЛАР.** Киин ремесленнэр, сабыс хатаччы, таҥаһы ереччү, мотальщик, съемщик идэлэрин биэрэр. Үөрэхтээх экзамена суох ылыллар.

Үөрэнии болдьоро—талбыт идэтэн көрө 1—2сыа.

Үөрэнээччилэр барыа толобуордаах үлэҕэ киинэхтэриттэн биэри босхо аҥылыгынан, стипендиянан, эмиэ хаанчыллыллар.

Атын уобалаастартан училищеҕа киинэхтэриттэн барааччыларга Московскай уобаласка проспекталарга ыыппат баар.

15-тэн 19-тар диэри саастаах 8—10 кылааһы бүтэрбит кыргыттар ыыппыллыллар. Училищеҕа киирэргэ Егорьевскай куораттаа киинэхтээх уонна маанык документтаах буолуохха наада: олорбут сиргэ учуотаах үйэуллубут туһунан бэлиитэйиинэх паспорт (16-тар диэри саастаахтарга—төрөөбүт туһунан сибидиэтэлистиэ), үөрэнии туһунан сибидиэтэлистиэ, 3х4 см кэмэдээх 6 фотокарточка, характеристика, 286 №-дээх дьиэтэҥи баланыанньатын туһунан ыспыраавкалар.

Училище аадырыа: 140300, Московскай уобалас, Егорьевский к., Ленин проспекта, 3 №-дээх дьиэ. Казанскай вокзалтан электропоезынан эбэтэр метро «Ждановская» станциятыттан автобуһунан тиийиллэр.

Табаардары—почтанан

Посылторг Иркутскайдааҕы базата атыылаһаччылар сакаастарыгын толоруорга посылкаҕа 58х38 см кэмэдээх **КӨТӨР ТҮҮТЭ СЫТТЫКТАРЫ** ыытар.

Сакаастар сибээс отделениеларыгар баар сакаас бланкаларыгар толорулаан маанык адырыска ыытыллаллар. **664016, Иркутский к., Петров уул. 62-10, Посылторг** базата.

Районнай профсоюз райкома оҥоҥу үөрэтиигэ ыытыгар ор сыллаҕа үлэлээбит
ОСИПОВА ВАЛЕНТИНА ВАСИЛЬЕВНА
үйэ-кэрааннаах ыарыыттан албүтүнэн бөкүөнньүк кэрэтиэригэр кутурданнарын тиэрдэллэр.

Эрилик Эристиин аатынан совхоз дирекцията, парткома, рабочкома, Хадаар сельскай Советын исполкома, отделение совета
ИЛЛАРИОНОВА МАРИЯ АЛЕКСЕЕВНА
эмиэх ыалдьан албүтүнэн бөкүөнньүк оҕолорутар дириҥ кутурданнарын тиэрдэллэр.

Таптыыр ийэбит, аймахпыт
ИЛЛАРИОНОВА МАРИЯ АЛЕКСЕЕВНА
эмиэх ыалдьан албүтүн барыа билэр дьоҥнорутар ийитиннэрэбит.

Оҕолоро, аймахтара.

Ленинградскай уобаласка «Детскосельское» учаастаабыттаннай производственнай холбоҕук үлэлиэтэрэ спорду кытарыа бодоруспуоллар. Сэлиэнньэ спортсменнара — остуол тенниситтэр ороҕуон чемпионнара, таҥнарда чемпионнар атлетика саҥа кроҕуор ситиҥнилээхтик кытыстылар. Холбоҕук барыа хаһаайыстыбаларыгар уонна спортивнай секциялар үлэлиилэр, аймаҕым спортивнай комплексталар уонна стадионнар тэриллэллэр.

Снимокка: «Детскосельское» эдэр физкультурниктара.

Н. Наумейкэ уонна О. Порфирьевтан фотолара, ССТА фотохрониката.

БИҺИГИ ААДЫРЫСПЫТ: почтовай индекс 678700, Чурапчы с., Карл Маркс уул., 12. ТЕЛЕФОННАРБЫТ: редактор—21-395, отделлар — 21-495, уопсай—21-505.

«Санга олох» райкома КПСС Якутской АССР, («Новая жизнь») — орган Чурапчинского и районного Совета народных депутатов

Индекс 60849. Газета выходит по вторникам, четвергам и субботам на якутском языке. Объем 1 усл. печ. лист. ЧУРАПЧИНСКАЯ РАЙОННАЯ ТИПОГРАФИЯ с. Чурапча, ул. Карла Маркса 12. Тираж 3051.

№ ЗАКАЗА 79.